

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 21 oktober 2021 *

”Överklagande – Personalmål – Tjänstemän – Disciplinärt förfarande – Disciplinåtgärd – Administrativ utredning – Artikel 41.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Kravet på objektiv opartiskhet – Anslutningsöverklagande – Avslag på ansökan om bistånd – Artikel 41.2 i stadgan om de grundläggande rättigheterna – Rätten att bli hörd”

I mål C-894/19 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 3 december 2019,

Europaparlamentet, företrätt av V. Montebello-Demogeot och I. Lázaro Betancor, båda i egenskap av ombud,

klagande,

i vilket den andra parten är:

UZ, företräd av J.-N. Louis, avocat,

sökande i första instans

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av A. Arabadjiev, ordföranden på första avdelningen tillika tillförordnad domare på andra avdelningen, samt domarna I. Ziemele, T. von Danwitz, P.G. Xuereb och A. Kumin (referent),

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 17 juni 2021 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: franska.

Dom

- 1 Europaparlamentet har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 20 september 2019, UZ/Parlamentet (T-47/18, EU:T:2019:650) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogiltigförklarade tribunalen beslutet av parlamentets generalsekreterare av den 27 februari 2017 om att ålägga UZ en disciplinåtgärd bestående i nedflyttning från lönegrad AD 13, löneklass 3, till lönegrad AD 12, löneklass 3, och om nollställning av de meritpoäng som hon förvärvat i lönegrad AD 13, och ogillade talan i övrigt.
- 2 UZ har i sitt anslutningsöverklagande yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen i den mån tribunalen ogillade yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet att avslå hennes begäran om bistånd.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 I artikel 24 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen, i den lydelse som är tillämplig i målet (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), föreskrivs följande:

”Unionen skall bistå sina tjänstemän, särskilt vid rättsliga förfaranden mot någon som uttalat hotelser, förolämpningar eller varit upphov till ärekränkande handlingar eller yttranden, eller angrepp på person eller egendom som tjänstemannen eller medlemmarna av hans familj utsätts för på grund av hans ställning eller uppgifter.

Den skall ersätta tjänstemannen för den skada han lidit i den mån han inte uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet själv orsakat skadan och i den mån han inte kunnat få ersättning från den som vållat skadan.”

- 4 I artikel 86 i tjänsteföreskrifterna föreskrivs följande:

”1. Om en tjänsteman eller tidigare tjänsteman underlåter att uppfylla någon av sina skyldigheter enligt dessa tjänsteföreskrifter, antingen det sker uppsåtligt eller på grund av vårdslöshet från hans sida, kan disciplinära åtgärder vidtas mot honom.

2. Om tillsättningsmyndigheten eller [Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf)] får kännedom om förhållanden som tyder på underlåtenhet att uppfylla en skyldighet på det sätt som avses i punkt 1 får de inleda administrativa utredningar för att ta reda på om någon sådan underlåtenhet har förekommit.

3. Disciplinära regler, förfaranden och åtgärder samt regler och förfaranden för administrativa utredningar fastställs i bilaga IX.”

- 5 I artikel 16.1 och 16.2 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna anges följande:

”1. Den berörda tjänstemannen skall höras av [disciplin]nämnden. Vid förhöret får han framföra sina synpunkter skriftligt eller muntligt, personligen eller genom en företrädare. Han får kalla in vittnen.

2. Institutionen skall i nämnden representeras av en tjänsteman som har utsetts av tillsättningsmyndigheten för detta ändamål och som har samma rättigheter som den berörda tjänstemannen.”

6 Artikel 22 i denna bilaga IX har följande lydelse:

”1. Efter att ha hört tjänstemannen skall tillsättningsmyndigheten fatta sitt beslut i enlighet med artiklarna 9 och 10 i denna bilaga inom två månader från den dag då den fick nämndens yttrande. Beslutet skall vara motiverat.

2. Om tillsättningsmyndigheten beslutar att lägga ned ärendet utan disciplinär åtgärd skall den utan dröjsmål underrätta den berörda tjänstemannen skriftligen. Den berörda tjänstemannen får begära att detta beslut läggs till hans personalakt.”

Bakgrund till tvisten

7 Bakgrunden till tvisten framgår av punkterna 1–27 i den överklagade domen och kan, i de delar som är relevanta för överklagandet, sammanfattas enligt följande:

8 UZ innehade en tjänst som enhetschef vid parlamentet sedan den 1 januari 2009. Hennes senaste placering var i lönegrad AD 13, löneklass 3.

9 Den 24 januari 2014 skickade fjorton av femton anställda vid hennes enhet (nedan kallade de klagande) en begäran om bistånd till parlamentets generalsekreterare, i enlighet med artikel 24 i tjänsteföreskrifterna, där de hävdade att UZ hade utsatt dem för mobbning.

10 Till följd av denna begäran meddelade generaldirektören för generaldirektoratet för personal (nedan kallat GD PERS), genom skrivelse av den 17 februari 2014, de klagande om att interimistiska åtgärder hade vidtagits. Det rörde sig bland annat om att anförtro ledningen för den berörda enheten till en annan person och att inleda en administrativ utredning.

11 Genom skrivelse av den 19 mars 2014 underrättade parlamentets generalsekreterare UZ om att en administrativ utredning hade inletts. UZ hördes den 20 november 2014 av generaldirektören för GD PERS.

12 Två utredare, varav den ena ersatte den andra på grund av dennes pensionering, upprättade två rapporter, daterade den 3 mars och den 17 november 2015. UZ hördes om dessa rapporter av generaldirektören för GD PERS, den 17 juni respektive den 2 december 2015.

13 Genom skrivelse av den 6 januari 2016 informerades UZ av parlamentets generalsekreterare om att parlamentet hade vänt sig till disciplinnämnden på grund av att UZ åsidosatt sina skyldigheter enligt tjänsteföreskrifterna. Hon hördes av disciplinnämnden den 17 februari, den 9 mars, den 8 april och den 26 maj 2016.

14 Den 25 juli 2016 antog disciplinnämnden enhälligt sitt yttrande, vars slutsatser hade följande lydelse:

”28. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår disciplinnämnden att [tillsättningsmyndigheten] ska bestraffa alla de fel som [UZ] begått med en övergripande påföljd som består i en nedflyttning med en lönegrad inom samma tjänstegrupp. |

29. Disciplinnämnden anser, med hänsyn till de allvarliga brister som [UZ] uppvisat i sin personalledning och med hänsyn till institutionens omsorgsplikt gentemot [UZ] och andra personer som kan ha påverkats av hennes handlande, att [tillsättningsmyndigheten], inom ramen för de möjligheter denna tillerkänns i tjänsteföreskrifterna, allvarligt borde överväga att omplacera henne till en annan grundtjänst inom generalsekretariatet, eller åtminstone, såsom hon själv begärt, till ett annat [generaldirektorat].”
- 15 Genom skrivelse av den 7 september 2016 delgav disciplinnämnden UZ sitt yttrande.
- 16 Genom beslut av den 20 september 2016 bemyndigade parlamentets generalsekreterare generaldirektören för GD PERS att företräda generalsekreteraren vid förhöret med UZ i enlighet med artikel 22 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, och gav generaldirektören i uppdrag att meddela generalsekreteraren UZ:s eventuella synpunkter på disciplinnämndens yttrande.
- 17 Genom e-postmeddelande av den 4 oktober 2016 anmodade generaldirektören för GD PERS UZ att den 20 oktober 2016 inställa sig till ett förhör i enlighet med artikel 22.1 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna för att hon skulle kunna yttra sig över disciplinnämndens yttrande. Genom skrivelse av den 11 november 2016 inkom UZ med sådana synpunkter till generaldirektören för GD PERS.
- 18 Den 14 november 2016 hördes UZ av generaldirektören för GD PERS. Under förhöret ingav UZ ett memorandum och begärde att parlamentet skulle bistå henne med anledning av de hot som hon påstod att personal inom hennes enhet hade framfört mot henne. På förslag av generaldirektören för GD PERS tjänsteplacerades UZ då tillfälligt vid en annan enhet.
- 19 Den 27 februari 2017 antog parlamentets generalsekreterare beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen. Genom skrivelse av den 2 mars 2017 informerade han UZ om detta beslut och föreslog att hon skulle omplaceras till en tjänst som handläggare vid en annan enhet.
- 20 Genom skrivelse av den 6 juni 2017 ingav UZ ett klagomål mot nämnda beslut till tillsättningsmyndigheten vid parlamentet.
- 21 Genom skrivelse av den 14 juni 2017 ingav UZ ett klagomål till parlamentets generalsekreterare mot det tysta avslaget på hennes begäran om bistånd, vilket anges i punkt 18 i denna dom. I skrivelse av den 20 juli 2017 avslag generaldirektören för GD PERS denna begäran om bistånd.
- 22 Genom skrivelse av den 6 oktober 2017 avslag parlamentets ordförande UZ:s klagomål, såsom de hade framförts i skrivelserna av den 6 och den 14 juni 2017.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

- 23 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 29 januari 2018 väckte UZ talan om ogiltigförklaring dels av beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen, dels av beslutet att avslå UZ:s begäran om bistånd.

- 24 UZ åberopade två grunder till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring av beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen. Den första grunden avsåg att den administrativa utredningen inte genomförts på ett korrekt sätt, och den andra grunden avsåg att disciplinnämndens arbete inte hade genomförts på ett korrekt sätt och att UZ inte hade beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten innan antagandet av nämnda beslut.
- 25 Inom ramen för den första grunden gjorde UZ bland annat gällande att två av de utredare som ansvarade för den administrativa utredningen, det vill säga den utredare som ansvarade för delfrågan ”disciplinförfarandet” och den som ansvarade för delfrågan ”mobbing”, inte besatt den opartiskhet som krävdes för att delta i denna utredning.
- 26 I punkt 65 i den överklagade domen godtog tribunalen UZ:s argument att de två utredarna inte var opartiska och biföll följaktligen yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen. Av skäl som hade samband med en god rättskipning ansåg tribunalen emellertid att det var lämpligt att även pröva den andra grunden.
- 27 Vad rör den andra grunden gjorde UZ i synnerhet gällande, för det första, att parlamentet vid ett av disciplinnämndens sex möten företrädades av två ledamöter och att UZ och hennes ombud vid mötets slut hade uppmanats att lämna lokalen, medan parlamentets två företrädare stannade kvar för att överlägga med disciplinnämndens ledamöter. Av detta följer att artikel 16.2 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna har åsidosatts.
- 28 För det andra var det enligt UZ endast parlamentets generalsekreterare, i egenskap av tillsättningsmyndighet, som var behörig att hålla det förhör som avses i artikel 22.1 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna. Hon hördes emellertid av generaldirektören för GD PERS och inte av parlamentets generalsekreterare.
- 29 Tribunalen fann i detta avseende att parlamentet, i enlighet med artikel 16.2 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, vid ett av disciplinnämndens sex möten inte hade rätt att företräddas av två tjänstemän, eftersom UZ vid detta sammanträde endast företrädades av en enda företrädare och således i princip befann sig i en ofördelaktig situation. Tribunalen konstaterade vidare att parlamentets företrädare inte borde ha tillåtits att stanna kvar i möteslokalen för att överlägga med disciplinnämndens ledamöter efter det att UZ och hennes ombud hade anmodats att lämna lokalen. Tribunalen drog härav, i punkt 72 i den överklagade domen, slutsatsen att förfarandet även i detta avseende var behäftat med ett förfarandefel.
- 30 Tribunalen påpekade dessutom, i punkt 89 i den överklagade domen, att beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen hade antagits utan hänsyn till det villkor som anges i artikel 22.1 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, enligt vilket tillsättningsmyndigheten själv ska höra den berörda tjänstemannen. Tribunalen godtog följaktligen, i punkt 102 i den överklagade domen, den grund som UZ hade åberopat avseende den omständigheten att hon inte hade beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten när disciplinnämndens arbete avslutats.
- 31 I punkt 109 i den överklagade domen fann tribunalen, avseende yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet att avslå begäran om bistånd, att administrationen inte kan vara skyldig att bistå en tjänsteman som mot bakgrund av exakta och relevanta uppgifter misstänks för att allvarligt ha åsidosatt sina yrkesmässiga skyldigheter och därför skulle kunna bli föremål för disciplinåtgärder, och detta även om detta åsidosättande inträffat på grund av rättsstridiga ageranden från tredje mans sida. Tribunalen konstaterade därvid också att det vid den tidpunkt då UZ framställde sin

begäran om bistånd redan hade inletts en administrativ utredning mot henne, vilken rörde omständigheter som, om de befanns styrkta, kunde leda till disciplinåtgärder. Tribunalen fann således att parlamentet hade rätt att avslå hennes begäran om bistånd utan att dessförinnan höra henne.

- 32 I punkt 111 i den överklagade domen ogillade tribunalen följaktligen UZ:s yrkande om ogiltigförklaring av beslutet att avslå hennes begäran om bistånd
- 33 Genom den överklagade domen ogiltigförklarade tribunalen således beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen, och ogillade talan i övrigt.

Parternas yrkanden

Parternas yrkanden i målet om överklagande

- 34 Parlamentet har yrkat att domstolen ska
- upphäva den överklagade domen,
 - ogilla talan i första instans,
 - besluta att vardera parten ska bära sina rättegångskostnader i förevarande instans, och
 - förplikta UZ att ersätta rättegångskostnaderna i första instans.
- 35 UZ har yrkat att domstolen ska
- ogilla överklagandet, och
 - förplikta parlamentet att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanser.

Yrkandena i anslutningsöverklagandet

- 36 UZ har genom sitt anslutningsöverklagande yrkat att domstolen ska
- upphäva den överklagade domen i den del yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet att avslå hennes begäran om bistånd ogillades,
 - upphäva parlamentets beslut att avslå denna begäran om bistånd, och
 - förplikta parlamentet att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanser.
- 37 Parlamentet har yrkat att domstolen ska:
- delvis avvisa anslutningsöverklagandet såvitt avser den andra grunden, och ogilla anslutningsöverklagandet i sin helhet, och
 - förplikta UZ att ersätta rättegångskostnaderna.

Huvudöverklagandet

- 38 Parlamentet har till stöd för sitt överklagande åberopat tre grunder. Parlamentet gör i den första grunden gällande att den överklagade domen bygger på felaktig rättstillämpning, missuppfattning av de faktiska omständigheterna och bristande motivering, eftersom tribunalen felaktigt dragit slutsatsen att den administrativa utredningen inte genomförts på ett opartiskt sätt. I den andra grunden hävdas att den överklagade domen bygger på felaktig rättstillämpning, missuppfattning av de faktiska omständigheterna och bristande motivering, eftersom tribunalen slagit fast ett åsidosättande av principen om parternas likställdhet i förfarandet vid disciplinnämnden. Den tredje grunden avser felaktig rättstillämpning, missuppfattning av de faktiska omständigheterna och bristande motivering i den del tribunalen fann att UZ:s rätt att bli hörd hade åsidosatts.

Den första grunden

- 39 Den första grunden för huvudöverklagandet består av fyra delar.

Den första grundens första del

– Parternas argument

- 40 Parlamentet har genom den första grundens första del gjort gällande att tribunalen, när den i punkterna 52, 58 och 59 i den överklagade domen slog fast att parlamentet inte erbjudit tillräckliga garantier för att utesluta varje form av legitima tvivel beträffande opartiskheten hos de båda utredarna som hade till uppgift att genomföra den administrativa utredningen, missuppfattade de faktiska omständigheterna och bevisningen och utgick från felaktiga rättsliga kriterier vid bedömningen av begreppet ”objektiv opartiskhet”, och att tribunalen därmed åsidosatte artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).
- 41 Parlamentet anser bland annat att enbart den omständigheten att en av de två utredare som ansvarade för delfrågan ”disciplinförfarandet” i den administrativa utredningen hade fått kännedom om omständigheterna i det enskilda fallet innan han utnämndes till tjänsten – en kännedom som för övrigt var begränsad och sporadisk eller till och med ofullständig –, inte i sig kunde ge upphov till ett ”berättigat” tvivel som skulle ha motiverat att parlamentet vände sig till en annan person som inte hade någon tidigare kännedom om de faktiska omständigheterna.
- 42 Vidare undersökte tribunalen inte tillräckligt huruvida UZ:s farhågor verkligen kunde motivera legitima tvivel om utredarnas opartiskhet. Enligt parlamentet var dessa farhågor i förevarande fall inte tillräckliga för att motivera utnämningen av andra utredare, bland annat med hänsyn till, för det första, att det inte förelåg någon intressekonflikt mellan de berörda utredarna och denna part och, för det andra, att dessa utredare biträdades av andra personer. Parlamentet har i detta avseende gjort gällande att det vid tribunalen åberopade flera utredare och därvid preciserade att två utredare hade utsetts för delfrågan ”disciplinförfarandet”. På samma sätt framgår det tillräckligt klart av de handlingar som ingetts till personaldomstolen att delfrågan ”mobbing” i utredningen anförtratts flera personer.

- 43 Genom att inte beakta den omständigheten att den aktuella utredningens två delfrågor hade tilldelats flera utredare, grundade sig tribunalen på bristfälliga uppgifter och gjorde en uppenbart oriktig bedömning när den fann att en bristande opartiskhet hos de båda berörda utredarna kunde leda till att hela det disciplinära förfarandet ogiltigförklarades. Enligt parlamentet medförde nämligen denna mångfald av utredare att tvivlen avseende en av utredarnas opartiskhet neutraliserades.
- 44 Parlamentet har dessutom kritiserat tribunalen för att ha missuppfattat bevisningen genom att i punkterna 57 och 58 i den överklagade domen ange att utredaren för delfrågan ”mobbing”, innan han utnämndes till utredare, hade varit ordförande för den rådgivande kommittén om mobbing och förebyggande av mobbing på arbetsplatsen och i denna egenskap hade föreslagit att en annan person skulle överta ledningen för den enhet som UZ var chef för. Enligt parlamentet framgår det av beslutet av generaldirektören för GD PERS av den 17 februari 2014, vilket är en handling som denna institution ingett till personaldomstolen, att det var denna generaldirektör, i egenskap av tillsättningsmyndighet med behörighet att pröva ansökan om bistånd enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna, och inte ordföranden för denna rådgivande kommitté, som beslutade om placeringen.
- 45 UZ har yrkat att parlamentets argumentation ska underkännas, eftersom den saknar grund.

– *Domstolens bedömning*

- 46 Vad gäller påståendet om att de faktiska omständigheterna missuppfattades, följer det av artikel 256 FEUF och artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol att ett överklagande är begränsat till rättsfrågor. Tribunalen är följaktligen ensam behörig att fastställa och bedöma de faktiska omständigheterna och att bedöma bevisningen. Bedömningen av dessa omständigheter och denna bevisning – med förbehåll för det fall de har missuppfattats – utgör således inte en rättsfråga som i sig är underställd domstolens prövning i ett mål om överklagande. En sådan missuppfattning ska framgå uppenbart av handlingarna i målet utan att det är nödvändigt att göra en ny bedömning av de faktiska omständigheterna och av bevisningen (dom av den 1 oktober 2020, CC/Parlamentet, C-612/19 P, ej publicerad, EU:C:2020:776, punkt 51 och där angiven rättspraxis).
- 47 I förevarande fall har parlamentet gjort gällande att tribunalen uppenbart missuppfattade de faktiska omständigheterna när den slog fast att parlamentet inte erbjudit tillräckliga garantier för att utesluta varje form av legitima tvivel beträffande utredarnas opartiskhet. Tribunalen bortsåg bland annat från att den administrativa utredningen hade genomförts av flera utredare.
- 48 Argumentet avseende denna påstådda missuppfattning av de faktiska omständigheterna härrör emellertid från en ofullständig läsning av den överklagade domen. Det framgår nämligen tydligt av punkterna 41–47 i den överklagade domen att tribunalen tog vederbörlig hänsyn till att den administrativa utredningen hade genomförts av flera utredare, men denna omständighet hade emellertid inte någon inverkan på konstaterandet att det förelåg legitima tvivel beträffande vissa av utredarnas opartiskhet.
- 49 Det framgår inte heller på ett uppenbart sätt av handlingarna i målet att tribunalen missuppfattade de faktiska omständigheterna när den fann att delfrågan ”mobbing” hade letts av en enda utredare. Ett sådant konstaterande utesluter nämligen inte att denna utredare, inom ramen för sin utredning, biträdades av andra personer. Detta argument kan således inte godtas, eftersom parlamentet därigenom i själva verket försöker få domstolen att göra en ny bedömning av de

faktiska omständigheterna, utan att för den sakens skull styrka att dessa omständigheter har missuppfattats. Såsom framgår av den rättspraxis till vilken det hänvisas i punkt 46 ovan omfattas en sådan bedömning inte av domstolens prövning inom ramen för ett överklagande.

- 50 Härav följer att argumentet avseende den påstådda missuppfattningen av de faktiska omständigheterna delvis inte kan tas upp till prövning och delvis saknar grund.
- 51 Vad gäller tribunalens påstått felaktiga bedömning av begreppet ”objektiv opartiskhet” erinrar domstolen om att unionens institutioner, organ och byråer är skyldiga att iakttä de grundläggande rättigheter som garanteras i unionsrätten, till vilka rätten till god förvaltning, som slås fast i artikel 41 i stadgan, hör (dom av den 27 mars 2019, August Wolff och Remedias/kommissionen, C-680/16 P, EU:C:2019:257, punkt 24 och där angiven rättspraxis).
- 52 I artikel 41.1 i stadgan fastställs särskilt att var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och byråer.
- 53 I detta avseende syftar kravet på opartiskhet, vilket gäller för institutioner, organ och byråer när de utövar sina uppgifter, till att säkerställa likabehandling, som är ett av unionens fundament. Detta krav syftar bland annat till att förhindra eventuella situationer med intressekonflikter för tjänstemän och anställda som agerar på uppdrag av institutionerna, organen och byråerna. Mot bakgrund av den grundläggande betydelse som garantin för oberoende och integritet har för såväl institutionernas interna arbete som den bild som allmänheten har av unionens institutioner, organ och byråer, omfattar kravet på opartiskhet varje omständighet som den tjänsteman eller anställda som har att pröva en fråga rimligtvis måste inse kan, för en utomstående part, förefalla påverka dennes oberoende i denna fråga (dom av den 27 mars 2019, August Wolff och Remedias/kommissionen, C-680/16 P, EU:C:2019:257, punkt 26 och där angiven rättspraxis).
- 54 Såsom tribunalen påpekade i punkt 38 i den överklagade domen ankommer det på dessa institutioner, organ och byråer att anpassa sig till kravet på opartiskhet i dess båda delar, nämligen dels subjektiv opartiskhet, som innebär att ingen företrädare för den berörda institutionen får ta ställning för en part eller hysa en förutfattad mening, dels objektiv opartiskhet, enligt vilken institutionen ska erbjuda tillräckliga garantier för att utesluta allt tvivel vad gäller en eventuell förutfattad mening (dom av den 25 februari 2021, Dalli/kommissionen, C-615/19 P, EU:C:2021:133, punkt 112 och där angiven rättspraxis). Domstolen har i detta avseende preciserat att det för att visa att organisationen av det administrativa förfarandet inte gav tillräckliga garantier för att utesluta varje form av legitima tvivel om eventuella förutfattade meningar, inte var nödvändigt att styrka en bristande opartiskhet. Det är tillräckligt att det råder legitima tvivel som inte kan elimineras (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 mars 2019, August Wolff och Remedias/kommissionen, C-680/16 P, EU:C:2019:257, punkt 37).
- 55 Det följer också av domstolens praxis att det förhållandet att de som ska delta i antagandet av ett rättsligt eller administrativt beslut har föregående kännedom om de faktiska omständigheterna, inte i sig utgör en omständighet som kan medföra att beslutet är behäftat med ett förfarandefel i form av bristande opartiskhet. I likhet med vad generaladvokaten har gjort gällande i punkt 106 i sitt förslag till avgörande kan en sådan föregående kännedom ofta vara oundviklig med hänsyn till yrkesverksamhet som de berörda personerna har utövat tidigare eller parallellt. Det är alltså nödvändigt att fastställa huruvida det i det enskilda fallet föreligger en intressekonflikt för tjänstemän och anställda som agerar på uppdrag av institutionerna, organen och byråerna som ger upphov till legitima tvivel, utifrån sett, vad beträffar förfarandets opartiskhet.

- 56 Det är mot bakgrund av ovanstående överväganden som det ska bedömas huruvida tribunalen, såsom parlamentet har gjort gällande, åsidosatte begreppet ”objektiv opartiskhet” när den fann att den omständigheten att en av de båda utredare som ansvarade för delfrågan ”disciplinförfarandet” hade föregående kännedom om de faktiska omständigheterna, var tillräcklig för att anse att parlamentet inte hade erbjudit tillräckliga garantier för att utesluta varje form av legitima tvivel om denna utredares opartiskhet.
- 57 I detta avseende konstaterade tribunalen, i punkt 51 i den överklagade domen, att en tjänsteman vid GD PERS hade träffat en av de klagande innan utredningen inleddes och att denna klagande vid detta möte hade berättat för nämnda tjänsteman, som därefter utseddes till utredare, att UZ hade anmält honom till Olaf, närmare bestämt genom hennes make, ”som hämndaktion” med avseende på de påstådda oegentligheterna.
- 58 Tribunalen slog i punkt 52 i den överklagade domen fast att ett sådant vittnesmål kunde väcka legitima tvivel hos UZ vad gäller utredarens opartiskhet, eftersom denne kunde tänkas ha påverkats av beskrivningen av hennes påstådda beteende, vilket under dessa omständigheter framstod som synnerligen ondskefullt.
- 59 Till att börja med drog tribunalen, i motsats till vad parlamentet har hävdad, slutsatsen att det förelåg ett rimligt tvivel beträffande opartiskheten hos den utredare som var ansvarig för den aktuella delfrågan ”disciplinförfarandet”. Tribunalen grundade sig därvid inte enbart på hans föregående kännedom om omständigheterna i målet, utan på den omständigheten att utredaren, på grund av sådan kännedom, kunde ha en förutfattad mening om UZ:s beteende. Domstolen konstaterar att en sådan omständighet skulle kunna ge upphov till legitima tvivel om utredarens opartiskhet i enlighet med den rättspraxis som anges i punkt 54 i förevarande dom, vilket parlamentet för övrigt inte har bestritt.
- 60 I enlighet med den rättspraxis som anges i nämnda punkt 54 var tribunalen inte heller skyldig att kontrollera huruvida utredaren faktiskt hade förutfattade meningar om UZ. Det var tillräckligt att det rådde legitima tvivel i detta avseende som inte kunde elimineras.
- 61 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 130 i sitt förslag till avgörande, gjorde tribunalen, i den mån parlamentet var skyldigt att erbjuda tillräckliga garantier för att utesluta varje form av legitima tvivel, en riktig bedömning när den i punkt 54 i den överklagade domen fann att det inte fanns något som tydde på att det skulle ha varit svårt för parlamentet att bland sina tjänstemän välja en person som inte hade någon föregående kännedom om omständigheterna i fallet och som hos UZ således inte gav upphov till några legitima tvivel om hans eller hennes opartiskhet.
- 62 Mot bakgrund av dessa omständigheter gjorde tribunalen sig inte skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkt 59 i den överklagade domen slog fast att parlamentet hade åsidosatt sin skyldighet att vara objektivt opartisk, när det såsom utredare för delfrågan ”disciplinförfarandet” i den administrativa utredningen utsåg en ledamot av GD PERS som redan hade träffat en av de klagande.
- 63 Vad gäller parlamentets argument enligt vilket tribunalens slutsats avseende partiskheten hos den utredare som ansvarade för delfrågan ”mobbing” i den administrativa utredningen grundade sig på en missuppfattning av bevisningen, konstaterar domstolen att detta argument hänför sig till en felaktig tolkning av den överklagade domen. I punkt 57 i den domen fann tribunalen nämligen att den utredare som ansvarade för delfrågan ”mobbing” i den administrativa utredningen, innan denne utnämndes till utredare, hade varit ordförande för den rådgivande kommitté som dragit

slutsatsen att ledningen av UZ:s enhet skulle anförtros en annan person. I motsats till vad parlamentet har hävdad har tribunalen inte alls angett att den berörda utredaren beslutade om interimistiska åtgärder för att entlediga UZ från sitt ämbete som enhetschef. Tvärtom påpekade tribunalen i punkt 3 i den överklagade domen att det var generaldirektören för GD PERS som hade meddelat klagandena att interimistiska åtgärder hade vidtagits och, i punkt 57 i den överklagade domen, att det var denna rådgivande kommitté i dess helhet, och inte bara dess ordförande, som, till följd av klagandenas begäran om bistånd, hade föreslagit att en annan person skulle överta ledningen för den enhet som UZ var chef för. I detta avseende framgår det av de handlingar som ingetts till domstolen att en sådan rekommendation ingår bland de rekommendationer som den rådgivande kommittén, inbegripet dess ordförande, kan behöva lämna vad gäller valet av de provisoriska åtgärder som ska vidtas enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna.

- 64 Av det ovan anförda följer att den påstådda missuppfattningen av de faktiska omständigheterna och bevisningen inte har styrkts.
- 65 Följaktligen kan överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den första grundens första, andra och tredje del, eftersom dessa delvis inte kan tas upp till sakprövning och delvis saknar grund.

Den första grundens fjärde del

– Parternas argument

- 66 Genom den första grundens fjärde del har parlamentet gjort gällande att tribunalen, även för det fall att rättegångsfel hade kunnat fastställas, borde ha beaktat samtliga omständigheter i det aktuella fallet, inbegripet det stora antalet klagande och allvaret i UZ:s överträdelser samt den omständigheten att UZ hade fått ett stort antal garantier, såsom närvaron av hennes advokat under samtliga skeden av förfarandet. Den överklagade domen är således bristfälligt motiverad med hänsyn till att tribunalen i punkt 64 däri slogs fast att en utredning som genomförts med omsorg och opartiskhet, hade kunnat leda till en annan initial bedömning av de faktiska omständigheterna och således till andra följder.
- 67 Dessutom innehåller den överklagade domen motstridiga domskäl, dels eftersom tribunalen fann att det var möjligt att göra en annan bedömning av de faktiska omständigheterna och att ett annat resultat än det som tillsättningsmyndigheten kom fram till följaktligen hade varit möjligt, dels eftersom tribunalen i punkterna 106–109 i den överklagade domen konstaterade att de brister som UZ kritiserades för framstod som tillräckligt allvarliga och välgrundade för att motivera att hon skulle förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.
- 68 Enligt UZ ska parlamentets argument avvisas.

– Domstolens bedömning

- 69 Vad för det första gäller parlamentets argument att den överklagade domen är bristfälligt motiverad, eftersom tribunalen underlät att beakta de faktiska omständigheterna i målet, inbegripet allvaret i UZ:s överträdelser och antalet klagande, samt de garantier som UZ åtnjöt under det disciplinära förfarandet, såsom att hennes advokat var närvarande under samtliga skeden av förfarandet, erinrar domstolen om att motiveringsskyldigheten enligt artikel 296 FEUF utgör en väsentlig formföreskrift som ska särskiljas från frågan huruvida motiveringen är

välgrundad, vilken ska hänföras till frågan huruvida den omtvistade rättsakten är lagenlig i materiellt hänseende. Motiveringen av ett beslut består nämligen i att beslutsfattaren formellt anger vilka skäl beslutet grundar sig på. Om dessa skäl innehåller felaktigheter, inverkar detta på beslutets lagenlighet i materiellt hänseende, men inte på motiveringen av beslutet, som kan vara tillräcklig trots att den innehåller felaktiga skäl. Härav följer att invändningar och argument som syftar till att visa att en rättsakt inte är välgrundad saknar relevans för en grund som avser avsaknad av, eller otillräcklig, motivering (dom av den 22 oktober 2020, EKETA/kommissionen, C-274/19 P, ej publicerad, EU:C:2020:853, punkt 79 och där angiven rättspraxis, och beslut av den 14 januari 2021, Manea/CdT, C-892/19 P, ej publicerat, EU:C:2021:30, punkt 91).

- 70 Frågan huruvida den överklagade domen är bristfälligt motiverad ska således prövas före frågan huruvida tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den inte beaktade samtliga relevanta faktiska omständigheter.
- 71 I förevarande fall erinrade tribunalen, i punkterna 60 och 61 i den överklagade domen, om sin fasta rättspraxis, enligt vilken det, för att ett fel i förfarandet ska kunna motivera en ogiltigförklaring av en rättsakt, dels krävs det att förfarandet utan denna oegentlighet hade kunnat leda till ett annat resultat, dels är viktigt, inom ramen för denna prövning, att samtliga omständigheter i fallet beaktas och, i synnerhet, vilket slags anmärkningar det är fråga om samt omfattningen av de förfarandemässiga oegentligheter som begåtts, i förhållande till de garantier som den anställda har kunnat åtnjuta.
- 72 Tribunalen fann därefter, i punkterna 62 och 63 i den överklagade domen, att det för att genomföra den opartiska administrativa utredningen, som utgör det första skedet av det disciplinära förfarandet, krävs att tillsättningsmyndigheten utövar sitt utrymme för skönsmässig bedömning i fråga om vilka åtgärder som ska vidtas i denna utredning och att dessa åtgärder slutligen kan leda till en disciplinåtgärd. I detta hänseende påpekade tribunalen att det är på grundval av denna utredning och utfrågningen av den anställda i fråga som tillsättningsmyndigheten för det första ska bedöma om det är nödvändigt att inleda ett disciplinärt förfarande, för det andra, om detta förfarande, i förekommande fall, ska bestå i att ärendet hänskjuts till disciplinnämnden och, för det tredje, när myndigheten inleder ett förfarande vid disciplinnämnden, bedöma de faktiska omständigheter som hänskjutits till nämnden.
- 73 Slutligen fann tribunalen, i punkt 64 i den överklagade domen, att det, med hänsyn till att tillsättningsmyndighetens behörighet inte är bindande, inte kan uteslutas att denna administrativa utredning, för det fall att den hade genomförts med omsorg och opartiskhet, hade kunnat leda till en annan initial bedömning av de faktiska omständigheterna och således till andra följder.
- 74 Av det ovan anförda följer att tribunalen, i punkterna 62 och 63 i den överklagade domen, motiverade sin slutsats i punkt 64 i den överklagade domen på ett tillräckligt sätt. Argumentet att motiveringen är bristfällig kan följaktligen inte godtas.
- 75 Vad för det andra gäller parlamentets argument att tribunalen, i sin bedömning av följderna av de oegentligheter som påverkade det disciplinära förfarandet, borde ha beaktat sådana faktiska omständigheter såsom allvaret av UZ:s överträdelse, antalet klagande och den omständigheten att UZ:s advokat var närvarande under samtliga skeden av förfarandet, konstaterar domstolen att detta argument inte kan godtas, eftersom parlamentet i själva verket försöker få domstolen att göra en ny bedömning av de faktiska omständigheterna, utan att för den skull påstå att

tribunalen har missuppfattat dessa. Såsom framgår av den rättspraxis till vilken det hänvisas i punkt 46 ovan omfattas en sådan bedömning inte av domstolens prövning inom ramen för ett överklagande.

- 76 Vad för det tredje gäller parlamentets argument att tribunalens slutsats i punkt 64 i den överklagade domen strider mot dess bedömning i punkterna 106–109 i den överklagade domen, räcker det att konstatera att de sistnämnda punkterna rör prövningen av ett annat förfarande än det disciplinära förfarandet, nämligen UZ:s begäran om bistånd enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna, varför ingen motsägelse kan anses föreligga.
- 77 Av det ovan anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den första grundens fjärde del, eftersom denna delvis inte kan tas upp till sakprövning och delvis saknar grund.
- 78 Följaktligen kan överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den första grunden i dess helhet, vilken delvis inte kan tas upp till prövning och delvis är ogrundad.

Den andra och den tredje grunden

- 79 Den andra och den tredje grunden för överklagandet riktar sig mot de domskäl i den överklagade domen i vilka tribunalen delvis biföll talan såvitt avsåg den andra grund som UZ åberopat, avseende att disciplinnämndens arbete inte hade genomförts på ett korrekt sätt och att UZ inte beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten när disciplinnämndens arbete avslutats.
- 80 I detta avseende ska det erinras om att domstolen, inom ramen för ett överklagande, ska underkänna anmärkningar som riktas mot domskäl i en av tribunalens domar som angetts för fullständighetens skull, eftersom dessa inte kan leda till att domen upphävs (dom av den 12 november 2020, Gollnisch/parlamentet, C-615/19 P, ej publicerad, EU:C:2020:916, punkt 55 och där angiven rättspraxis).
- 81 De domskäl i den överklagade domen som kritiserats inom ramen för den andra och den tredje grunden för överklagandet är överflödiga. Efter att ha bifallit talan såvitt avsåg den första grunden, avseende att den administrativa utredningen inte genomförts på ett korrekt sätt och att UZ:s yrkande om ogiltigförklaring av beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen skulle godtas, fann tribunalen nämligen, såsom framgår av punkt 66 i den överklagade domen, att det var lämpligt att pröva UZ:s andra grund av skäl som har samband med en god rättsskipning.
- 82 Följaktligen kan talan inte bifallas såvitt avser den andra och den tredje grunden, eftersom dessa är verkningslösa.
- 83 Av vad som har anförts ovan följer att huvudöverklagandet ska ogillas.

Anslutningsöverklagandet

- 84 Till stöd för anslutningsöverklagandet har UZ anfört två grunder, avseende, för det första, åsidosättande av artikel 41.2 i stadgan och för den andra åsidosättande av artikel 48 i stadgan.

Den första grunden

Parternas argument

- 85 Genom den första grunden för anslutningsöverklagandet har UZ gjort gällande att tribunalen åsidosatte artikel 41.2 i stadgan. Enligt UZ borde hon, i enlighet med denna bestämmelse, ha hörts av parlamentet före avslaget av hennes begäran om bistånd som ingetts med stöd av artikel 24 i tjänsteföreskrifterna.
- 86 Enligt parlamentet ska UZ:s argument avvisas.

Domstolens bedömning

- 87 UZ har gjort gällande att hon borde ha hörts av parlamentet i enlighet med artikel 41.2 i stadgan innan parlamentet beslutade att avslå hennes begäran om bistånd.
- 88 I detta avseende erinrar domstolen om att rätten till god förvaltning, i enlighet med artikel 41.2 i stadgan, bland annat innebär att var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne.
- 89 Rätten att bli hörd innebär således att var och en garanteras en möjlighet att på ett meningsfullt och effektivt sätt framföra sin ståndpunkt under det administrativa förfarandet och innan ett beslut fattas som kan påverka hans eller hennes intressen på ett ogynnsamt sätt (dom av den 4 juni 2020, SEAE/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, punkt 68, och dom av den 25 juni 2020, HF/parlamentet, C-570/18 P, EU:C:2020:490, punkt 58 och där angiven rättspraxis).
- 90 Det följer dessutom av fast rättspraxis att rätten att bli hörd har två syften. Den tjänar dels till att utreda ärendet och fastställa de faktiska omständigheterna på ett så precist och korrekt sätt som möjligt, dels till att säkerställa ett effektivt skydd för den berörde. Rätten att bli hörd syftar särskilt till att säkerställa att varje beslut som går någon emot fattas med kännedom om alla omständigheter och har bland annat till ändamål att den behöriga myndigheten ska kunna rätta till fel eller att den berörda personen ska kunna göra gällande uppgifter angående sin personliga situation, som ger stöd för att beslutet ska fattas eller att det inte ska fattas, eller att det ska ges ett visst innehåll (dom av den 4 juni 2020, SEAE/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, punkt 69 och där angiven rättspraxis).
- 91 Domstolen har redan slagit fast att en person som med stöd av artikel 24 i tjänsteföreskrifterna har ingett en ansökan om bistånd på grund av påstådda hot har rätt att yttra sig över de omständigheter som rör honom eller henne, med stöd av principen om god förvaltning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 juni 2020, SEAE/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, punkt 66 och där angiven rättspraxis).
- 92 Det beslut genom vilket generaldirektören för GD PERS avslog den ansökan om bistånd som UZ ingett med stöd av artikel 24 i tjänsteföreskrifterna utgör i förevarande fall en enskild åtgärd som vidtagits mot henne och som berör henne negativt i den mening som avses i artikel 41.2 i stadgan.
- 93 Till stöd för sitt beslut att avslå begäran om ogiltigförklaring av beslutet att avslå UZ:s begäran om bistånd, grundade sig tribunalen på den rättspraxis som anges i punkt 107 i den överklagade domen, enligt vilken administrationen inte kan vara skyldig att bistå en tjänsteman som, mot

bakgrund av precisa och relevanta omständigheter, misstänks för att allvarligt ha åsidosatt sina skyldigheter i tjänsten och som av denna anledning kan tänkas bli föremål för disciplinåtgärder, och detta även om detta åsidosättande inträffat på grund av rättsstridiga ageranden från tredje mans sida, och på de omständigheter som nämns i punkterna 108 och 109 i denna dom.

- 94 Domstolen erinrar i detta avseende om att det av artikel 177.1 c och artikel 178.3 i domstolens rättegångsregler följer att det i ett anslutningsöverklagande klart ska anges på vilka punkter den dom eller beslut som det yrkas upphävande av ifrågasätts samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för detta yrkande (se, analogt, dom av den 6 maj 2021, Gollnisch/parlamentet, C-122/20 P, ej publicerad, EU:C:2021:370, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 95 I förevarande fall har UZ emellertid inte angett på vilket sätt åsidosättandet av artikel 41.2 i stadgan skulle ha ogiltigförklarat tribunalens motivering i punkterna 106–109 i den överklagade domen, där tribunalen avslog UZ:s begäran om ogiltigförklaring av beslutet att avslå hennes begäran om bistånd.
- 96 UZ har i synnerhet inte, med tillräckliga rättsliga argument, motiverat varför den rättspraxis som redovisas i punkt 107 i den överklagade domen inte skulle vara tillämplig i förevarande fall. UZ har inte heller gjort gällande att tribunalen missuppfattade de faktiska omständigheter som nämns i punkterna 108 och 109 i den domen.
- 97 Härav följer att UZ:s anslutningsöverklagande inte uppfyller de krav som anges i punkt 94 i förevarande dom.
- 98 Anslutningsöverklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den första grunden.

Den andra grunden

Parternas argument

- 99 Genom den andra grunden för anslutningsöverklagandet har UZ gjort gällande att tribunalen underlät att beakta stadgan, särskilt dess artikel 48, när den ogillade yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet från generaldirektören för GD PERS att avslå UZ:s ansökan om bistånd. Parlamentet utgick nämligen från att hon var skyldig och åsidosatte därmed den princip om oskuldspresumtion som avses i denna artikel.
- 100 Enligt parlamentet ska UZ:s argument avvisas eller i vart fall ogillas.

Domstolens bedömning

- 101 Det ska i detta avseende erinras om att det enligt fast rättspraxis framgår av artikel 256 FEUF, av artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol och av artikel 178.3 i domstolens rättegångsregler, att det i ett överklagande klart ska anges på vilka punkter den överklagade domen ifrågasätts samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för yrkandet om upphävande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juni 2020, Schneider/EUIPO, C-116/19 P, ej publicerad, EU:C:2020:501, punkt 71 och där angiven rättspraxis).

- 102 Eftersom UZ enbart kommit med ett allmänt påstående utan att styrka på vilket sätt tribunalen skulle ha åsidosatt artikel 48 i stadgan, ska hennes argument inte anses uppfylla de krav som angetts i föregående punkt.
- 103 Anslutningsöverklagandet kan således inte heller vinna bifall såvitt avser den andra grunden.
- 104 Mot bakgrund av det ovanstående ska anslutningsöverklagandet ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 105 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas. Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 106 UZ har yrkat att parlamentet ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i huvudöverklagandet. Eftersom parlamentet har tappat målet, ska UZ:s yrkande bifallas.
- 107 Parlamentet har yrkat att UZ ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i anslutningsöverklagandet. Eftersom UZ har tappat målet om anslutningsöverklagande, ska parlamentets yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) Huvudöverklagandet och anslutningsöverklagande ogillas.**
- 2) Europaparlamentet ska ersätta rättegångskostnaderna i huvudöverklagandet.**
- 3) UZ ska ersätta rättegångskostnaderna i anslutningsöverklagandet.**

Underskrifter